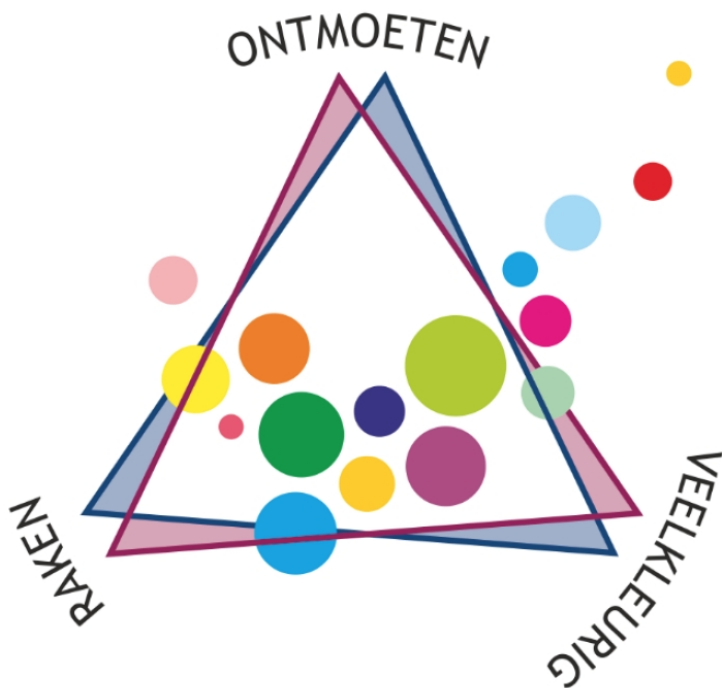

DE WOLWEVER

 REMONSTRANTSE EN
 DOOPSGEZINDE
GEMEENTEN ZWOLLE

november 2018

DE WOLWEVER

Nummer 12

*aarde keert tot aarde
(Prediker 12: 7)*

Met de zomer die maar duurde en duurde, stelde ik me op een gegeven moment voor dat het altijd zo zou blijven: altijd warm en nooit meer herfst; dat de bomen altijd groen blijven, zoals dat rond de evenaar is.

Mijn voorstellingsvermogen is overbodig. De blaadjes aan de bomen weten wanneer ze los kunnen laten, wanneer ze zich kunnen laten vallen op de grond. En eenmaal op de bodem gelegen, weten talloze bodemdierpjes en micro-organismen wat ze moeten doen om de rode, gele en koperen bladeren te verteren tot humusrijke grond.

De natuur gaat haar eigen gang, of de zomer lang en warm is of niet. De seizoenen laten zien dat alles verandert, niets blijft hetzelfde.

Mijn voorstellingsvermogen is overbodig, de concepten in mijn gedachten over hoe de dingen moeten gaan zijn ook overbodig. Dingen veranderen, het klimaat, de seizoenen, mensen met hun gedragingen en hun verhoudingen. Niets blijft hetzelfde en ik heb niet overal invloed op.

Ik kan erover somberen, zien wat er misgaat in deze wereld met de vele vluchtelingenstromen, zoveel onrechtvaardigheid, zoveel leven vernietigend gedrag. Ik heb niet overal invloed op.

Ik kan invloed hebben op mijn denken; ik kan proberen beelden die ik heb van mensen en wereld los te laten. Ik kan me oefenen in een open houding naar de wereld: het is zoals het is. Een open houding is een houding van toevertrouwen. Het leven op deze aarde in dit universum is vele malen groter dan mijn waarneming. Levenskracht en herstel in de natuur en in mensen gaan mijn bevattingsvermogen te boven. Dat ervaar ik als hoopvol.

Voor mij is het een oefening om oude beelden los te laten. De blaadjes aan de bomen weten wanneer ze los kunnen laten, wanneer ze vallen op de grond.

Een gedicht van de Duitse dichter Rilke schiet me te binnen; over herfstbladeren die vallen, als beeld dat wij allen vallen. Rilke eindigt zijn gedicht:

We vallen allen. Deze hand hier valt.

En zie de andere: het geldt voor alle.

*Toch is er Een, Een die er dit vallen
oneindig zacht in bei zijn handen vat.*

Zo wordt deze herfst een oefening in loslaten, me toevertrouwen, hopen dat het beter kan en daarbij het goede doen.

Fride Bonda

Herfst

*Er vallen, met afwerende gebaren,
en als van ver – of in de hemel verre
tuinen verwelken, zo vallen er blaren.*

*En in de nachten valt de zware aarde
de eenzaamheid in vanuit al die sterren.*

*We vallen allen. Deze hand hier valt.
En zie de andere: het geldt voor alle.*

*Toch is er Een, Een is er die dit vallen
oneindig zacht in bei zijn handen vat.*

R.M Rilke 1875 -1926; vertaling P.
Versteeghen

Herbst

*Die Blätter fallen, fallen wie von weit,
als welkten in den Himmeln ferne Garten;
sie fallen mit verneinender Gebärde.*

*Und in den Nächten fällt die schwere Erde
aus allen Sternen in die Einsamkeit.*

*Wir alle fallen. Diese Hand da fällt.
Und sieh dir andre an: es ist in allen.*

*Und doch ist Einer, welcher dieses Fallen
unendlich sanft in seinen Händen hält.*

KERKDIENSTEN van de remonstrantse en doopsgezinde gemeenten

Doopsgezinde kerk, Wolweverstraat 9, aanvang 10.00 uur

04 nov mw.ds. G. Meijjer

11 nov mw.ds. G.E. Bonda, gedachtenisdienst, zondagclub

18 nov ds. G.G. Hoekema, Haren

25 nov mw.ds. G.E. Bonda, Wolweverdienst, zondagclub

De Venus, Spoolderbergweg 19, aanvang 10.30 uur

11 nov mw.ds. J.A. Winkler Prins

25 nov mw. B. Groen-Mol, Giethoorn

De diensten van de vrijzinnige geloofsgemeenschappen in Hattem en Heerde zijn te vinden op: www.vrijzinnig-hattem en www.vrijzinnigen-heerde.nl

BIJ DE DIENSTEN

De tweede zondag in november gedenken we onze doden. We noemen de namen van gemeenteleden die dit jaar gestorven zijn en in onze gedachten zijn er de mensen die voor ons van betekenis zijn geweest. We steken kaarsjes aan en laten het lichtje los, laten het drijven, laten het een eigen gang gaan. Het is de pijn van het leven dat de dingen veranderen; het is een ervaring van vele vele mensen in de mensengeschiedenis dat ze hierin gekend zijn. We staan stil bij de veranderingen in het leven, zoals de Prediker ze beschreef en bij een gedachte van de profeet Jesaja: 'ik heb je bij de naam geroepen; je bent kostbaar in mijn ogen; ik hou van je'.

DoReVocaal zingt Herr, ich warte auf dein Heil, van Johann Michael Bach. Daartoe is een deel van de cantorij van de Adventskerk uitgenodigd om het muzikaal mogelijk te maken.

De vierde zondag in november delen we met elkaar brood en wijn.

De gedachte in deze dienst gaat over de bede uit het Onzevader: geef ons vandaag het nodige brood. Daar hebben we het al over gehad, maar het is zo'n veelzijdige bede dat we het gerust er nog een keer over kunnen hebben. Nu naar aanleiding van een wonderlijke vermenigvuldiging van brood. Hoe kan het dat we te weinig ervaren en er voldoende is?

ADVENT

Dit jaar beproeven we nieuwe wegen in de Wolwevervieringen. Meer vieringen samen. Toen we daar zo over dachten op een gezamenlijke DoRe kerkenraadsvergadering kwam de adventsvesper ter sprake. De adventsvesper is ingevoerd na de gezamenlijk adventsavonden. De vraag was of een adventsvesper op een doordeweekse avond wenselijk is, nu Doopsgezind en Remonstrant elkaar door het jaar al meer ontmoeten in de Wolwevervieringen. Het plan is nu om op de eerste en derde zondagen in de advent een vesper te houden, met na afloop gezellige ontmoeting met een glas glühwein. Ook in het kader van proeven wat past.

De vierde zondag in de advent is 23 december, een dag waarop er geen viering is.

Wat nog niet overlegd is, maar waar ik wel hier en daar een balletje over opgegooid heb is de versiering van de kerstboom. Mijn suggestie is om de versiering dit jaar wat persoonlijker te maken door zelf een spreuk te schrijven op een kerstbal of om zelf versieringen te maken. Een kleurig kaartje, gehaakte kerstdraden, geverfde dennenappels enz. enz. Als je het een goed idee vindt, laat het me weten en laat ook weten wat je van plan bent te doen. Dieneke Dijkma vertelde al enthousiast dat ze geschikte kerstbalschrijfstiften weet, die ook weer uitgewist kunnen worden.

(info: gebonda@planet.nl)

Adventstijd anders

De kerkenraden hebben het gezamenlijk gehad over de Adventstijd. De gezamenlijke DoRe Adventsavond stamt uit de tijd, dat onze gemeenten af en toe wat samen deden. Nu doen we twee keer per maand een dienst samen en hebben ook gemeenschappelijke gemeenteavonden. Een gezamenlijke Adventsavond is dus in die zin overbodig geworden. We willen dit jaar als experiment wel de hele Adventstijd vieren, met wat variatie. Daarbij ook 2x een vesperdienst om 19.00, (lekker uitslapen dus!).

De Advents (en Kerst) tijd gaat er dan als volgt uit zien:

- 2 december 1e Advent: Adventsvesper 19.00 uur Ds. Fride Bonda
- 9 december 2e Advent: Wolweverviering 10.00 uur Ds. Marianne Gaastra
- 16 december 3e Advent: Adventsvesper 19.00 uur Br. Bauke van Hulst
- 23 december 4e Advent: geen viering
- 24 december Kerstavond: 19.30 uur Kerstavond viering Ds. Fride Bonda
- 25 december Kerstviering: 10.00 uur Kerst door een voorbereidingsgroep

Aart Hoogcarspel

MEELEVEN MET

Alfred van der Burgh is inmiddels enkele weken thuis en probeert te wennen aan het nieuwe bestaan, met minder mobiliteit en zoekend naar mogelijkheden van bewegen en naar buiten gaan om de natuur te proeven.

En verder leven we mee met allen die nieuwe wegen moeten vinden om de draad van hun leven verder te weven na verlies van een geliefde, van gezondheid of andere veranderingen in hun bestaan.

Een welkom aan Michiel Jöbsis, vriend geworden via de landelijke website.

Collectes

De afgelopen periode hebben wij gecollecteerd op:

23-09-2018 voor het Steunfonds Pupillen van Diet Koster € 77,80

14-10-2018 voor de Voedselbank € 160,97

21-10-2018 voor de Doopsgezinde Zending € 25,70

Bloemengroet

Als blijkt van “Samen één gemeente zijn”, zijn de kanselbloemen gebracht naar: Iet Weerman, Trudy van Soldt en Frederik Belger.

UIT DE DOOPSGEZINDE KERKENRAAD

De samenwerking tussen de Do-Gemeente en Re-gemeente neemt vastere vormen aan. Wij waarderen elkaar steeds meer; springen elkaar bij waar nodig en ga zo maar door. Belangrijke beslissingen worden samen genomen en zo veel mogelijk op elkaar afgestemd. Beide Kerkenraden evalueren met hun leden en vrienden, Re heeft dat onlangs gedaan en Do doet dat o.a. op de komende najaars-ledenvergadering op 13 november a.s. (noteert u de datum alvast; de uitnodiging aan de leden komt).

Als Do- en Re-Kerkenraad willen wij nog veel meer realiseren, maar door veelal privé omstandigheden lukt dat niet altijd.

Onze aandacht heeft o.a.

– de geluidsinstallatie in de kerk; aanleg van een optimalere ringleiding, een beamer met projectiemogelijkheid;

– het schilderen aan de noord- en oostzijde van het gebouw;

– het instellen van een commissie om o.a. te onderzoeken op welke wijze het gebouw optimaal gebruikt kan worden en wat eraan verbeterd kan worden;

– ook de BVH (bedrijfsveiligheid) wordt onder de loep genomen voor calamiteiten.

Zr. Tineke de Vries zal op 30 november a.s. haar werkzaamheden als opbouwwerker voor onze gemeente beëindigen; hierdoor wordt het mogelijk, dat de taak van ds. Fride Bonda uitgebreid kan worden van 0,2 fte naar 0,3 fte. Zr. de Vries hebben wij het laatste jaar op vele wijkbijeenkomsten mogen meemaken; zij heeft bijgedragen aan een grotere bekendheid van onze gemeente door het ontwerpen en uitbrengen van o.a. een nieuwe activiteitenbrochure, een nieuw zakboekje, etc. Binnenkort zal ook, naar haar idee, een nieuw ophangstelsel voor schilderijen in de kerkzaal worden aangebracht; meerdere exposities worden dan mogelijk. Op de komende ledenvergadering zullen wij meer over haar vernemen; de kerkenraad is haar veel dank verschuldigd.

Per 31 december a.s. zullen Reinier Zweep, als fin. administrateur en Piet Minnema, als penningmeester, hun werkzaamheden, na ongeveer 40 en 10 jaar voor onze gemeente overdragen aan Ronald Tuinstra en Renze Zijlstra. De jarenlange inbreng en kennis van Reinier heeft de Kerkenraad zeer gewaardeerd.

Piet Minnema

UIT DE REMONSTRANTSE KERKENRAAD

Op de laatste kerkenraadsvergadering is, in overleg met de doopsgezinde kerkenraad, een besluit genomen over de diensten rond kerst. In het stuk van Aart Hoogcarspel, elders in dit blad kunt u die terugvinden.

De enquête die vorige maand aan de leden, vrienden en belangstellenden is rondgestuurd, is goed ingevuld. Het resultaat is op 14 oktober na de dienst besproken met de aanwezigen. Hieronder staat een verslag.

Nanneke Rijkhoff

Reorganisatie van kerkenraad en taken in Remonstrantse Gemeente Zwolle

Verslag n.a.v. de gemeentevond over creatief besturen op 12 september 2018

Van kwetsbaarheid naar duurzaamheid

Met dank aan Gerard Hoogvliet, Willem Spiers en Harry Wendt voor reflectie en begeleiding. De inbreng van de avond is vastgelegd op de flyers. Onderstaand verslag is een weergave daarvan.

Kerkenraad

1. Van eerste belang is het versterken van de kerkenraad. De functies worden overzichtelijk gemaakt met omschreven taken. Wordt een taak te groot voor iemand dan wordt er gekeken of taken opgedeeld en verdeeld kunnen worden
2. Er komt een lijst met concrete klussen onderverdeeld in aandachtsvelden die corresponderen met taakvelden in de Doopsgezinde gemeente Zwolle. De kr geeft ruimte om in te kleuren, richting, resultaat en vraagt rekenschap. De kr zorgt voor goede communicatie en waardering. Er zijn enkele taken die mensen alleen doen, zoals ledenadministratie, gastbeurten verzorgen. Het is nodig dat er een reservepersoon is die taken kan overnemen als iemand uitvalt.
3. Tijdelijk kunnen mensen aan de kerkenraad toegevoegd worden op grond van wijsheid, kennis en vaardigheden.
4. De taken van de kerkenraad; beleid, financiën en richting en kaders aangeven.

Aandachtspunten en prioriteiten

- Chemie en plezier
- Goede vieringen, goede muziek
- Ruimte geven aan onderlinge verbondenheid
- Aandacht voor stad en land
- Onderweg met de Doopsgezinden om meerwaarde te ontdekken en het beste uit beide gemeentes te halen. In het samen reizen is onderlinge communicatie en transparantie noodzakelijk. Benoem bedenkingen of aarzelingen. Laat zien wat speelt, wat belangrijk is voor jou en/of je achterban. Neem de tijd om vertrouwen te ontwikkelen en elkaar te leren kennen; dat betaalt zich in plezierig samen onderweg zijn terug.

- In ontmoeting en overleg verkennen wat de identiteit is van Re, van Do en van Re+Do. Het is goed je eigen geschiedenis en die van de ander te kennen. Net zoals in een familie gebeurtenissen bepalend zijn, is dat ook zo voor een gemeente.
- Gebouw in DoRe samenwerking. Verwachtingen naar elkaar uitspreken en aangeven wat grenzen zijn. Ook hierin is transparantie van belang.

In samenspraak met de doopsgezinde gemeente zoeken we vormen om de aandachtsgebieden in de gemeente op een zelfde te manier te ordenen. Daarover later meer.

Enquête proefjaar Wolwever samenwerking

Vorig jaar hebben wij een begin gemaakt met onze Wolweverkerk. 2018 is een proefjaar van deze voorzichtige samenwerking van de Remonstranten met de Doopsgezinden in Zwolle. Nu we een jaar verder zijn, en al vele vieringen en bijeenkomsten samen hebben beleefd en onze predikant ook predikant bij de Doopsgezinden is geworden, lijkt het ons (de kerkenraad van de Remonstranten) een goed moment om gezamenlijk na te denken over wat het ons gebracht heeft.

Om daar achter te komen werd een enquête gemaakt, die eind september per mail werd verzonden aan de leden en vrienden van de Remonstranten. Velen namen de moeite om de vragenlijst in te vullen en retour te zenden. Daaruit blijkt dat het onderwerp leeft. Na de viering van 14 oktober jl. werden de resultaten gepresenteerd.

De samenwerking tussen Do en Re wordt door 80% van de respondenten positief gewaardeerd. Vooral de kennismaking met de Doopsgezinden door het samenvoegen van activiteiten zag men over het algemeen als een positieve ontwikkeling. En meer dan 95 % was tevreden over de ruimte, die over en weer wordt gegeven. Uiteraard zijn er ook kritische geluiden en daaraan willen we als kerkenraad ook alle aandacht geven. Samenvattend kan gesteld worden dat:

- De samenwerking in het proefjaar wordt over het algemeen positief ervaren
- Kennismaking met de doopsgezinden een proces is
- Overeenkomsten groter zijn dan de verschillen
- De ruimte, over en weer gegeven, prima is.

Het Proefjaar smaakt naar meer.... Kennismaking voortzetten. In een (veel) later stadium kan fusie pas overwogen worden.

Mocht je de uitslag van de enquête op je gemak nog eens willen doornemen, dan kan dat. Stuur een mailtje aan claashamming@gmail.com en de complete tekst wordt aan je gestuurd.

In samenspraak met de Doopsgezinde Kerkenraad willen we een voorstel formuleren, dat op de Remonstrantse najaarsledenvergadering (na de viering op 9 dec as.) kan worden gepresenteerd en besproken.

Claas G. Hamming

November

Is de maand van inkeer, van ervaringen herbeleven, van gedenken ook van hen, die ons zijn voorgegaan. Zij maken immers deel uit van een stuk eigen levensgeschiedenis. De dichter C. Buddingh heeft ooit geschreven:

*“In mijn hoofd is het één constant komen en gaan
van dode en levende vrienden
We praten, drinken, lachen wat af!
Maar het zijn wel steeds vaker dode,
steeds minder nog levende !“*

Is dit de pijn van het ouder worden ?

Troost is immers niet te geven op recept.

Vaak zijn er herinneringen, woorden die gezegd zijn, momenten waar we aan terugdenken, die ons helpen het gemis te aanvaarden..

Soms vinden de omstanders dat het maar snel moet gebeuren. “Zo is immers de werkelijkheid “ zeggen zij.

Maar dood zijn betekent nog lang niet weg zijn.

Wij mogen, steeds opnieuw, gedenken. Dat is niet verloren laten gaan, maar in het leven terugroepen.

Het re-representeren, weer present maken, weer tegenwoordig laten zijn ...het geheim is gebleven, het geheim leeft verder !

Liesbeth Drese

ACTIVITEITEN: bezinning en ontmoeting

Dinsdag 6 november: Bronnen van inspiratie

We hebben ons laten verrassen door de wijsheden van de profeet Amos. Net als toen roept zijn robuuste taal allerlei emoties wakker. Deze keer lezen we de laatste hoofdstukken Amos 7-9: visioenen, voorstelling van de profeet over wat er mis kan gaan. 13.30 uur bij Peter Blom van Assendelft, Otto Smikstraat 2, Zwolle.

Donderdag 15 november: Compassiemeditatie

We oefenen in de stilte o.a. in het omgaan met lastige gedachten en emoties. Vaker hebben we eerder compassie met de lastige emoties bij een ander dan bij onszelf. Waarom zijn we vriendelijker naar een ander die verdriet heeft en is het zo lastig om vriendelijk te zijn naar de pijn in onszelf? We oefenen niet alleen in stilte, maar we oefenen ook de stilte, steeds een beetje langer tot we 25 minuten stil kunnen zijn. In de advent gaan we iedere donderdagavond mediteren, 6, 13 en 20 december, met een adventsgedachte als uitgangspunt. Welkom! info: gebonda@planet.nl

Donderdag 29 november: Gesprek in de avonduren, gnostiek

We hebben twee avonden de verzen van Thomas gevolgd. Deze avond kiezen de deelnemers een tweetal teksten uit, die hen aanspreken, die vragen oproepen of hen verwonderen. Wat is dan de achtergrond van die uitspraken? Zo vind ik zelf deze uitspraak raadselachtig:

Jezus zei:

*Ik ben het licht dat over het Al schijnt.
Ik ben het Al.
Uit mij kwam het Al voort,
en naar mij strekte het Al zich uit.
Klief een stuk hout en daar ben ik,
til een steen op en daar zul je mij vinden.*

Klief een stuk hout en daar ben ik...

Mysterie bij het houthakken?

Nogmaals: liefde kent veertig regels

Na de zomer deed ik een voorstel om met een aantal mensen het boek van Elif Shafak te lezen: "Liefde kent veertig regels", een boek over de liefde van de soefi mysticus Rumi en zijn vriend Sjams.

Veertig regels, inzichten om het omgaan van mensen en hun leven te inspireren.

Ik noem er één, om jullie te verleiden dit boek te lezen en met elkaar te bespreken.

Tot nu toe gaven drie mensen zich op. .

Het is gemakkelijker om te houden van een volmaakte God., onbezoedeld, onfeilbaar als hij is. Veel moeilijker is het om te houden van je medemensen, met al hun fouten en tekortkomingen. Vergaat niet dat je alleen kunt kennen wat je ook kunt liefhebben. Er bestaat geen wijsheid zonder liefde. Als we Gods schepping niet leren liefhebben, kunnen we God niet waarlijk liefhebben, noch waarlijk kennen.

Spannend om mee te doen, toch? info: gebonda@planet.nl

Fride Bonda

Dinsdag 20 november: Remonstrants Vrouwen Contact

We komen bijeen bij Martine Koenen-Fros, (nieuwe adres) Eperweg 33-L, Heerde, tel. 0578-69 20 75, e.m.: martine.fros@kpnmail.nl Aanvang 10.00 uur.

De inleiding zal worden verzorgd door Riekje Veurink-Bleeker. Vorig jaar sprak zij over de Romaanse bouwkunst (o.a. kerken) in Groningen. Dit jaar vraagt ze aandacht voor het 100-jarig bestaan van De Ploeg, een schildersgroep uit Groningen, met o.a. het werk van Hendrik Werkman.

Donderdag 20 december: Wie helpt mee ?

Het lijkt wat vroeg, maar toch doen we vast een oproep voor vrijwilligers om mee te helpen de kerk feestelijk te versieren voor het kerstfeest. Vanaf 11.00 uur totdat we klaar zijn.

Het is handig wanneer je zelf een lunch meeneemt. Koffie/thee voldoende aanwezig.

Het is ieder jaar zeer gezellig en de moeite waard erbij te zijn.

Aanmelden bij Tineke de Vries, tdevriesdrent@gmail.com of tel. 06.25363195

En zoals jullie weten : **vele handen maken licht werk!**

Verslag literatuurkring

27 september kwamen we weer bijeen. Onze leeskring groeit en dat niet ten onrechte. We hebben ons deze keer verdiept in het boek "Dit is mijn hof" van Chris de Stoop. "Hof" te vertalen als boerderij met alles wat erbij hoort. Het boek vertelt het actuele verhaal over wat er aan de hand is met de Vlaamse en Zeeuws-Vlaamse polders. We worden het gebeuren ingezogen door wat een direct betrokkene ons vertelt.

De schrijver, journalist van beroep, heeft zijn jeugd doorgebracht op een boerderij die ook door politieke beslissingen zal moeten verdwijnen: vruchtbaar boerenland moet of zal moeten worden opgeofferd aan water van de Schelde of aan de nieuwe natuur, zoals natuurliefhebbers die hebben uitgedacht. Over het algemeen betekent dat verdriet voor boeren, die vaak al van ouder op kind op zo'n boerderij hebben gewoond. Het is te begrijpen dat er dan sprake is van actievoeren. De moeder en broer van de schrijver, over wie verteld wordt, ondergaan een zelfde lot, een tragisch gebeuren. Chris de Stoop schrijft als meelevende zoon en broer over hen. Hij ziet het oude boerencultuurland verdwijnen en het door natuurliefhebbers bedachte landschap ervoor terugkomen. Het uitdiepen van de Schelde en de uitbreiding van de Antwerpse haven moeten duur betaald worden. Met interesse hebben we geluisterd naar en met elkaar gesproken over wat Henk Blom ons over het boek wist te vertellen.

Sity Krijtenburg – Smeding

Bezinningsbijeenkomst Voltooid Leven

Op 15 oktober kwamen mensen van de gemeentes Meppel, Hogeveen en (enkel uit) Zwolle bijeen in Meppel voor een bezinning over Voltooid Leven in aansluiting op de remonstrantse bezinningsbrief over dit onderwerp. Pastor Albert Klok heette ons allen welkom en las een tekst van Dick Peters "Heb eerbied voor het leven". Zijn er grenzen aan die eerbied? Niet tot het oneindige. We moeten het hebben over de grenzen.

Ds. Joost Röselaers, lid van de werkgroep die de brief heeft samengesteld, vroeg zich af of voltooiing van het leven samenhangt met iets groters. Is er in leven en sterven meer dan wij kunnen bevatten? Hij vindt, dat vragen over leven en dood een

maatschappelijk gesprek moet zijn en dat er voor de kerk, met name de vrijzinnige kerken, een taak is weggelegd. Bij praten over voltooid leven zijn pastoraat, solidariteit, aandacht voor elkaar en ruimte voor spiritualiteit van belang.

Ds. Annemarieke van der Woude, eveneens lid van de werkgroep, sprak vervolgens over de praktijk. Zij haalt woorden van prof. L.J. van Holk aan over de onvolmaaktheid van de wereld.

Zij noemt de euthanasiewet van 2002, die regels geeft voor euthanasie en hulp bij zelfdoding. Het moet voldoen aan zes criteria, o.a. moet het verzoek van de patiënt vrijwillig en weloverwogen zijn, en moet er sprake zijn van uitzichtloos en ondraaglijk lijden, terminaal ziek. Gecompliseerd is dat bij patiënten met ernstige dementie. Terughoudend is men bij psychiatrische patiënten.

Na de euthanasie is er de toetsing op juistheid. De wet is een strafuitsluitingswet voor artsen, geen patiëntenwet. Een patiënt kan wel een behandeling weigeren of stoppen en kiezen voor palliatieve zorg.

De laatste jaren is er gekeken naar verruiming van de mogelijkheden m.n. voor mensen die hun leven voltooid vinden, b.v. door de commissie Schnabel, de ministers Schippers en Van der Steur, en Pia Dijkstra, maar dat leidt nog niet tot een andere wet.

Els van Wijngaarden deed een promotieonderzoek naar voltooid leven. Dat laatste klinkt mooi, is af, maar zij zag een kluwen van emoties bij degenen aan wie zij haar vragen stelde. Het ging om existentiële eenzaamheid, het gevoel er niet meer toe te doen, zich niet meer kunnen uiten zoals vroeger, bestaansmoeheid, afkeer van afhankelijkheid. Een stapeling van ouderdomsklachten.

Er overlijden jaarlijks ongeveer 148.000 mensen. Het aantal gemelde gevallen van euthanasie stijgt ieder jaar. Van 3316 in 2010 tot 6585 in 2017. In 2017 beoordeelde de toetsingscommissie 99,8% van de gevallen als zorgvuldig. Meestal gaat het om terminale patiënten, een klein deel valt onder dementie, psychiatrische- en ouderdomsaandoeningen. Naarmate de euthanasievraag ingewikkelder is, wendt men zich meer tot de levenseinde kliniek.

Het is een complex van overwegingen. Kan iemand nog een weloverwogen verzoek doen? Is er voldoende aandacht en steun voor ouderen? Bij niet terminaal zieke mensen kan er gecompliceerde rouw ontstaan bij de nabestaanden door hun emoties, b.v. door de vraag of ze genoeg hebben gedaan. Welk signaal geef je als samenleving af, als je jonge mensen helpt sterven? Maar ook zij kunnen ernstig psychisch ziek zijn.

Een andere aspect is, dat aanbod vraag creëert.

Mantelzorgers kunnen het zwaar hebben. Wat is de kwaliteit van hun leven?

Joost Röselaers en Annemarieke van der Woude gaven een helder en duidelijk beeld van de huidige situatie en de afwegingen die er zijn.

De bezinningsbrief is een goed initiatief en een aanzet voor verdere gesprekken over voltooid leven, waar zoveel kanten aan zitten en waar mensen zo verschillend over denken.

Nellie Beukema-Kremer

Nemato, Port Alfred 16 oktober 2018

Aan de leden van de Wolweverkerk te Zwolle
Beste vrienden van Nemato Change a Life,

Hoewel veel langzamer dan verwacht en met vele uitdagingen leggen we nu de laatste hand aan onze nieuwbouw. We hebben twee leslokalen al in gebruik genomen terwijl er nog een aantal zaken afgewerkt moest worden, zoals onder meer het bepleisteren en beschilderen van de wanden, het betegelen van de vloeren.

Deze uitdagingen werden opgelost. Eén van onze leden, Damian Marais, heeft een opleiding bedrijfsontwikkeling gevolgd bij Raizcorps, een prestigieus bedrijf. Hij heeft een aannemersbedrijf gestart en hij heeft dingen geleerd om zijn zaak succesrijk te kunnen ontwikkelen. Raizcorp heeft het afwerken van onze nieuwbouw als een bouwproject voor Damian geaccepteerd en hem ook met sponsors in aanraking gebracht. Op deze wijze wordt de nieuwbouw afgewerkt met lage kosten voor Nemato en het helpt gelijktijdig een Nemato deelnemer zijn nieuwe bedrijf te ontwikkelen.

Voor onze veiligheid hebben we besloten in onze twee leslokalen en onze workshop bewakingscamera's te laten aanleggen, welke door uw gift gefinancierd zullen worden. Welk een geweldig privilege is het de geregelde ondersteuning van ons project te ontvangen van de Wolweverkerk!! Heel veel dank daarvoor van ons allen in Nemato!!

Jan Blom van Assendelft, (founder)

De gedroomde reis van Renze Zijlstra

Als je een reis zou mogen uitkiezen, waar zou je dan het liefst naar toe gaan?

Ik zou het liefst naar Amerika gaan. Ik heb daar een keer een rondreis gemaakt en dat was een hele mooi ervaring. Het lijkt me leuk om met mijn familie dit samen te ervaren.

Met wie zou je die reis willen maken?

Fieke en onze kinderen

Welke inspirerende persoon zou je willen ontmoeten?

Bruce Springsteen

Welke vragen zou je hem/haar willen stellen?

Ik heb 15 maal een concert van Springsteen bijgewoond. Zijn concerten zijn energiek en hebben een boodschap. Hij heeft de gave om een soort preek over het thema van een lied te houden. Veel liederen gaan over de onzin van oorlog (bijvoorbeeld het nummer War). Ik zou hem willen vragen of muziek kan worden gebruikt in de strijd tegen ongelijkheid en oorlog.

Als je maar drie dingen mee op reis zou mogen nemen, wat zou je dan meenemen?

Ik zou volgende dingen meenemen.

- Telefoon (met ebooks, navigatie etc) met oplader
- Koffer met kleding.
- Pinpas.

Als je weer thuis komt, wat is dan het eerste dat je doet?

Post doornemen.

UIT DE DOOPSGEZINDE RING ZWOLLE

Judas staat dichterbij Jezus dan je denkt

Zegt ds. Alke Liebich, predikant van de Johanneskerk te Amersfoort in een artikel dat zij in april 2017 schreef. Over deze interessante uitspraak willen we natuurlijk meer weten. We hebben haar dan ook uitgenodigd om donderdag 8 november a.s. hierover met ons van gedachten te wisselen op de jaarlijkse bijeenkomst van de Ring Zwolle .

Deze vindt plaats in de Doopsgezinde kerk van Giethoorn voorafgaand aan de musical Judas die de volgende dag van start gaat.

Inloop vanaf 19.30 uur, Aanvang 20.00 uur. Adres: Binnenpad 50, 8355 BS Giethoorn.

Over jou, mij, ons en zij ... World Fellowshipsday Fredeshiem

Zet zondag 27 januari 2019 vast in uw agenda. Inloop vanaf 9.30. Nader bericht volgt.

Buitendag Noord Nederland

Deze vindt plaats op zondag 23 juni 2019. Kunt u een party-tent beschikbaar stellen i.v.m. eventueel slecht weer: Tineke de Vries, tdevriesdrent@gmail.com of tel: 06-25363195.

VAN BUITEN DE GEMEENTEN

Vrijzinnig Heerde: Donderdag 8 november: Voltooid leven.

Na een algemene inleiding door mevr. Ineke Adraansz, pastor van de gemeente, over het thema Voltooid leven gaat men in kleinere groepen uiteen om enkele vragen te bespreken. Na de koffie worden de reacties centraal teruggekoppeld en volgt er een onderlinge discussie. Waar: Julianalaan 2, Heerde. Aanvang 20.00 uur. Entree € 7.50.

Kerstpakkettenactie Zwolle

De bekende kerstpakkettenactie staat weer voor de deur. Zie www.kerstzwolle.nl.

AGENDA NOVEMBER

di	06	13.30	Bronnen van inspiratie bij familie Blom van Assendelft
do	08	20.00	Vrijzinnig Heerde, thema: Voltooid Levenskracht
do	15	19.30	Compassiemeditatie, Mennokamer
di	20	10.00	RVC bij Martine Koenen, 0578-692075, martine.fros@kpnmail.nl
zo	25	15.00	Benefietconcert, Wolweverkerk, zie het oktobernummer De Wolwever
do	29	19.30	Gnostiek in de avonduren, Mennokamer

Kerken als Podium: 3, 10, 17, en 24 oktober en 1 december.

Zie www.kerkenalspodium.nl

Inleverdatum kopij zaterdag 24 november 2018 (redactieadres: zie adressen)

Of per E-mail: dewolwever@gmail.com

PREDIKANT Voor de remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten:

Fride Bonda, Staringlaan 6, 3818 RN Amersfoort, 033-4624455, 06-16783562, werkdagen zijn dinsdag, donderdag en vrijdag. Email: gebonda@planet.nl

ADRESSEN REMONSTRANTEN

Kerkenraad:

Voorzitter:	Claas Hamming,	0523-656576	hamming@planet.nl
Secretaris:	Nanneke Rijkhoff,	0572-391725	nannekerijkhoff@gmail.com
Penningmeester:	Rachel Lopes Cardozo,	06-52146226	rachel.cardozo@gmail.com

Giro NL93INGB0000922950 t.n.v. Rem. Gemeente Zwolle.

2e Secretaris/notulist: Joke Spiers, 038-4531086 jc.spiers@home.nl

Lid: Trudy van Soldt, 0529-451011 trudyvansoldt@gmail.com

Ledenadministratie: Tineke Boot, 038-4654078, tineke.boot@kpnplanet.nl

Diaconale commissie: Joke Spiers, 038-4531086, jc.spiers@home.nl

Triodosbanknummer NL56TRIO0254722873, t.n.v. Remonstrantse Broederschap, gemeente Zwolle, diaconale Commissie.

Website Remonstrantse gemeente Zwolle: www.remonstranten.nl/zwolle/

Landelijk bureau Remonstranten: Landelijk Bureau, Nieuwegracht 27 A, 3512 LC Utrecht, tel. 030-231 69 70, email: info@remonstranten.nl, website: www.remonstranten.nl

ADRESSEN DOOPSGEZINDEN

Opbouwwerker: Tineke de Vries-Drent, 0529-850337, 06-25363195, tdevriesdrent@gmail.com

Kerkenraad:

Voorzitter a.i.	Renze Zijlstra	038-337 74 76	renze.zijlstra@gmail.com
Secretaris:	Ekke F. Klamer,	038-4660180	secr.dgzwolfe@gmail.com

postadres Wolweverstraat 9, 8011 NW Zwolle

Penningmeester: Piet Minnema, 0529-432328 p.minnema@home.nl,

Bank NL86INGB0000883403, NL69ABNA0451415396, t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Zwolle

Lid: Thecla Barneveld, 038-4657454 thecla.barneveld@home.nl

Ledenadm.: Secretaris

Kerkmeester: Ans Bennink, 038-4537210

Verhuur kerk: Truus Klamer, 038-4660180

Website Doopsgezinde Gemeente Zwolle: <http://www.dgzwolfe.doopsgezind.nl/>

REDACTIE DE WOLWEVER

Tineke Boot, Willy Prangma, Jelma Wiegersma, Karin Janze, Ronald Tuinstra en Theo Prangma
038-4221316

mailadres redactie: dewolwever@gmail.com

Digitale Nieuwsbrief: info@dgzwolle.doopsgezind.nl

Trekkers taakvelden (stand eind 2017)

1	vieren	F. Bonda		
2	zingeving	F.Bonda		
3	contact	T. Datema	tiend123@gmail.com	038-4541886
		M. Spruit	mta.spruit@kpnplanet.nl	06-515 960 75
4	jeugd	D. Dijkmsa	tymen.wieger@planet.nl	038-422 96 00
5	basis	T. Klamer	fam@efklamer.nl	038-466 01 80
6	gebouw	W. de Jonge	wkdejonge@tele2.nl	038-453 40 67
7	informatie	R. Zijlstra	renze.zijlstra@gmail.com	038-337 74 76
8	wereld	A. Hoogcarspel	a.p.hoogcarspel@home.nl	038-454 26 11

Vervoer naar de kerk

Indien vervoer naar de kerk problemen geeft, schroom dan niet om te bellen naar
Tel. 0529-432328, wij zullen ons best doen om vervoer te regelen.

Meester Koolenweg 43
8042 GC Zwolle